

INTERNATIONAL CODE
of
NOMENCLATURE
for
CULTIVATED PLANTS

Formulated and Adopted by

The International Botanical Congress Committee for the Nomenclature of Cultivated Plants and The International Committee on Horticultural Nomenclature and Registration at the Thirteenth International Horticultural Congress, London, September 1952

EDITED BY
WILLIAM T. STEARN

1953
LONDON
THE ROYAL HORTICULTURAL SOCIETY
Vincent Square, S.W.1

Price 1/- postage 4d.

INHOUD .

<i>Historisch Overzicht</i>	3
<i>Samenstelling Commissies</i>	7
<i>Volledige tekst van het Reglement</i>	8
A. Algemene beschouwingen en leidende beginselen	8
B. Groepen en hun aanduidigen	9
C. Registratie	10
D. Prioriteit en publicatie	12
E. Vertalingen, transcripties en handelssynoniemen	13
F. Vorming en gebruik van namen van cultivars	14
G. Namen van hybriden, die in cultuur ontstaan zijn	17
H. Latijnse namen van hybriden in het algemeen	20
I. Namen van knopmutanten (sports) en van opnieuw uitgezochte en verbeterde selecties	22
K. Speciale gevallen	22
L. Wijzigingen van dit reglement	25
<i>Samenvatting</i>	25
<i>Index</i>	27

HISTORISCH OVERZICHT

Het benamen van siergewassen is even oud als het namen geven aan wilde planten; aanvankelijk heeft men zelfs zich meer met gekweekte planten bemoeid, omdat deze voor de mens van groter belang waren dan de wilde en waren de wijzen waarop de gekweekte en de wilde planten benaamd werden geheel gelijk en loopt dus de geschiedenis van de benaming der gekweekte planten gedurende lange tijd geheel paralel aan die van de wilde.

In de 17de eeuw en vroeger had men nog weinig idee omtrent de wijze waarop men planten moest classificeren en benamen. Families, geslachten en soorten werden nog niet of gebrekkig onderscheiden en van verwantschapsstudies was nog geen sprake. Eigenlijk hield in die tijd iedere plantkundige er zijn eigen manier van naamgeven op na, waarbij hij er zich meestal niet aan stoorde of een ander een bepaalde plant ook al eens had trachten te beschrijven. Zo ontstond een ware chaos, waaruit het nauwelijks mogelijk was wijs te worden. De namen bestonden in die tijd uit een zelfstandig naamwoord (dat nu onze geslachtsnaam voorstelt) met daarachter een beschrijving meestal in de 6de naamval, die uit één tot verscheidene woorden bestond, al naar gelang het minder of meer nodig was deze plant te onderscheiden van andere, die er veel mee overeen kwamen. Het was dus niet mogelijk met één woord aan te geven, welke plant men bedoelde.

De eerste poging om orde te scheppen was van C. Bauhin, die in zijn veel-

omvattend werk „Pinax” (1623) alle bekende synoniemen rangschikte en de planten duidelijker en korter omschreef. Hij gaf evenwel onvoldoende richtlijnen voor de toekomst met het gevolg, dat men rustig voortging op de oude wijze, zodat de verbetering slechts van tijdelijke aard was. Toch bleef „Pinax” gedurende 13 jaar een belangrijk handboek voor iedere plantkundige. In 1700 onderscheidde Tournefort voor het eerst geslachten en enkele eenheden van hogere orde en zijn werk werd het uitgangspunt voor Linnaeus. Deze werkte n.l. het geslachtsbegrip nader uit in zijn klassieke publicatie „Systemae naturae”, dat in 1735 verscheen. In 1737 kwam hij in „Hortus cliffortianus” voor het eerst met het soortbegrip. Dit werk schreef hij te Heemstede als gevolg van een verblijf op de buitenplaats „De Hartencamp”, waar hij op uitnodiging van de toenmalige burgemeester van Amsterdam Clifford enige jaren verbleef. In 1753 verscheen „Species plantarum”, dat voor ons het meest belangrijke werk is, omdat hij hierin voor de soorten een geheel nieuwe wijze van benamen invoerde n.l. wat wij noemen de binaire nomenclatuur. Hij duidde hier n.l. zijn soorten aan met twee woorden, het eerste is de geslachtsnaam, het tweede een woord, dat wij nu de soortaanduiding noemen, doch door Linnaeus de triviale naam werd genoemd. Deze triviale naam is een soort roepnaam en Linnaeus zegt zelf, dat hij deze voor het gemak geschapen heeft en dat daaraan generlei wetenschappelijke betekenis moet worden gehecht. Van de latijnse beschrijving, die tot nu toe steeds achter de geslachtsnaam werd geplaatst en die dus tot de naam behoorde, maakte hij een afzonderlijk geheel, waardoor deze los gemaakt wordt van de naam. Deze nieuwe methode van benamen werd na Linnaeus hoe langer hoe meer toegepast en na het begin van de 19de eeuw is er praktisch geen enkel werk meer verschenen, waarin de binaire nomenclatuur niet werd toegepast.

Doch ondanks dit geraakte de naamgeving toch langzamerhand weer in de war; door exploratie van andere werelddelen vermeerde het aantal bekende soorten enorm en dit werd zo groot, dat het eigenlijk niet meer mogelijk was alle planten in één boek onder te brengen. De benamingsmoeilijkheden namen toe, doordat men geen duidelijk inzicht had in het verwerken der synoniemen. Bovendien bekommerden vele plantkundigen zich niet om een juiste naamgeving en vooral de tuinplanten werden hierbij verwaarloosd, zodat de kwekers genoodzaakt waren zich een eigen nomenclatuur te verschaffen. In het midden van de vorige eeuw werd de warboel zo groot, dat de Zwitserse plantkundige A. de Candolle in 1862 een voorstel deed met behulp van een soort wet het gebruik der namen te regelen. Zijn „Lois de la nomenclature botanique” werd in 1867 door het Internationaal Botanisch- en Tuinbouwcongres aangenomen. Als belangrijkste punten kunnen worden aangemerkt, dat de benaming zou beginnen met het werk van Linnaeus „Genera plantarum” (1735), dat de soortnamen binair zouden zijn overeenkomstig „Species plantarum” (1753) en dat in geval van synoniemie de oudste naam de juiste zou zijn (beginsel der prioriteit).

Doch het bleek, dat de moeilijkheden nu pas begonnen; er ontbrandde een grote nomenclatuurstrijd, die ruim 50 jaar zou duren. Het bleek n.l. dat de principes, opgesteld door de Candolle, een enorme omwenteling te weeg brachten. Er moesten zoveel bekende namen worden gewijzigd, dat de Candolle zelf voor de consequenties terug deinsde en zijn eigen principes niet zuiver toepaste. Vooral werd hevig gevochten over de verschillende beginselen en men kon er niet in slagen een bevredigende oplossing te vinden. Zo ontstonden tal van plaatselijke opvattingen in Engeland had men de regels van Kew, in Duitsland die van Berlijn, in de Verenigde Staten die van Philadelphia. In 1891 deed de Duitser O. Kuntze de chaos nog vergroten door een dik boek

uit te geven, waarin hij de wet van de Candolle zeer consequent toepaste met het onaangename gevolg, dat een heel leger van namen moest worden prijsgegeven en vervangen door andere.

Eerst in 1900 kon het eerste Internationaal Botanisch Congres te Parijs opbouwend werk verrichten; aan de Zwitser J. Briquet werd de opdracht gegeven een nieuw voorstel in studie te nemen. In 1905 legde hij het ontwerp aan het tweede Internationaal Botanisch Congres te Wenen voor, welk Congres dit behoudens enkele punten goedkeurde. Briquet noemde zijn werk „Règles internationales de la Nomenclature botanique”; hij nam de wet van de Candolle tot uitgangspunt.

Het zou me te ver voeren hierop nader in te gaan, genoeg zij, dat voor soorten de binaire nomenclatuur en het beginsel van de prioriteit gehandhaafd bleven, doch dat het beginpunt van 1735 verlegd werd naar 1753. Alle namen gepubliceerd vóór 1753 kwamen dus voor onze nomenclatuur te vervallen.

De nieuwe wet, die tot voor kort algemeen de „Regels” werd genoemd is de basis geworden voor de hedendaagse plantenbenaming. Er zijn verscheidene malen wijzigingen aangebracht en nieuwe artikelen toegevoegd, het laatst in 1950 te Stockholm. Daar is een geheel nieuwe redactie ontworpen en de naam is veranderd in „International Code of botanical Nomenclature”.

Ongetwijfeld zullen op volgende congressen nog weer nieuwe wijzigingen worden aangebracht, doch het moet uitgesloten worden geacht, dat dit de grondbeginselen zal betreffen.

Nu waren al deze bepalingen aanvankelijk bedoeld voor alle planten, dus zowel voor wilde als gekweekte. Al spoedig leverde dit moeilijkheden op, vooral doordat men bij gekweekte planten het zwaartepunt legt op eenheden, die voor de wilde gewassen meestal van geen belang zijn.

Toch had de Candolle in 1867 reeds een belangrijke bepaling gemaakt ten aanzien van de naamgeving van zaailingen, hybriden en sporten. Hij wilde n.l. het gebruik van latijnse namen beperken tot de wilde planten en de gekweekte gewassen aanduiden met een fantasienaam. Hij steunde hierbij op een gebruik, dat reeds sedert de 17de eeuw in Nederland bestond. Maar zijn artikel 40 was niet voldoende om te komen tot een bevredigende naamgeving der gekweekte planten en spoedig bleek dan ook, dat aanvulling noodzakelijk was. A. Cogniaux stelde hierop na grondige studie speciaal voor de gekweekte planten een stel regels op en zijn „Règles de nomenclature horticole” zijn althans in Europa maatgevend geweest, ondanks het feit, dat ze nooit door een congres zijn aangenomen (daar de eerste wereldoorlog lange tijd het houden van een congres onmogelijk maakte). Het uitblijven van een congres had ook tot gevolg, dat in andere landen eigen regelingen werden ontworpen, die plaatselijk van grote betekenis zijn geweest.

In 1927 ging het Internationaal Tuinbouw Congres zich met de nomenclatuur van tuinplanten bemoeien. Er werd een commissie ingesteld met A. B. Rendle als voorzitter en F. J. Chittenden als secretaris en deze commissie stelde een geheel nieuw reglement samen, dat volgens besluit van het 5de Internationaal Congres te Cambridge als een aanhangsel van de Regels voor Botanische Nomenclatuur werd toegevoegd (Appendix VII) onder de titel: Nomenclature of Garden Plants.

Doch ook deze aanvulling was voor de tuinbouw nog niet voldoende. Men voelde een grote behoefte aan een constante nomenclatuur en eigenlijk wenste de tuinbouw een grote lijst van namen, die onveranderd zou blijven gelden. Een dergelijke oplossing is echter nooit mogelijk, omdat de opvattingen over planten nu eenmaal kunnen veranderen en naamswijzigingen daardoor niet kunnen uitblijven. Om evenwel aan deze wensen tegemoet te komen werd op het

Internationaal Tuinbouw Congres van 1930 besloten de Regels nog wat uit te breiden, n.l. met een beperkte prioriteit. Er werd toen n.l. voorgesteld, dat als beginpunt voor de benaming voor de tuinbouw moest worden aangenomen:

- a) een erkende tuinbouwkundige monographie, of
- b) een lijst van variëteiten samengesteld door een erkend lichaam van deskundigen voor een speciale groep, of waar zulke lichamen niet bestaan, door een erkende vereniging, waaraan dit werk speciaal zou kunnen worden opgedragen.

Zulke lijsten zouden dan natuurlijk bijgehouden moeten worden. In 1935 werd dit voorstel in grote lijnen door het Internationaal Tuinbouw Congres te Rome aangenomen. Hier werd bepaald, dat de prioriteit van tuinvariëteiten zou beginnen met bepaalde lijsten en het congres stelde vast, welke deze zouden zijn. Op het 12de Internationaal Tuinbouw Congres te Berlijn werd hieraan uitbreiding gegeven en werd verder bepaald, dat deze lijsten een geldigheidsduur van 6 jaar zouden hebben, dus tot het moment waarop een volgend congres er zich wederom mee zou bezighouden. Doch door de oorlog is hiervan niets gekomen. Tussen 1935 en 1950 was de toestand dus zo, dat de benaming der gekweekte planten door 2 verschillende congressen werd geregeld, n.l. door de Internationale Botanische Congressen (Appendix van de Regels) en door de Internationale Tuinbouw Congressen (lijsten). Ofschoon de bedoeling was, dat deze regelingen elkaar aanvulden, was het geheel toch weinig bevredigend, ook al omdat de bepalingen niet voldoende waren om de benaming van hybriden en andere ingewikkelde groepen te regelen. Het waren de Amerikanen, die na zorgvuldig overleg en onder leiding van Dr. W. H. Camp op het 7de Internationaal Botanisch Congres te Stockholm met een geheel nieuw voorstel kwamen. Een speciale commissie voor de benaming van gekweekte planten werd ingesteld (bekend als de Commissie van Stockholm) en deze nam dit voorstel als basis voor de besprekingen, die na 2 weken leidden tot een concept, dat door het congres werd aangenomen. Nadat in 1951 aanvullende voorstellen te Londen besproken waren door de commissie van Stockholm, aangevuld met een aantal vertegenwoordigers uit de Tuinbouw van verschillende landen, werd aan een redactie-commissie bestaande uit de heren W. H. Camp, J. S. L. Gilmour en W. T. Stearn opgedragen de uiteindelijke redactie op te stellen.

Deze tekst werd op het 13de Internationaal Tuinbouw Congres te Londen 1952 wederom besproken door bovengenoemde, aangevulde commissie en na een aantal vergaderingen was het mogelijk het congres de hoofdzaken van een geheel herziene tekst aan te bevelen. De volledige tekst werd verzorgd door W. T. Stearn en rondgezonden aan de leden van de commissie en na het beoordelen van de voorstellen tot wijziging, kon in Juli 1953 de definitieve tekst in het Engels worden uitgegeven.

Een afzonderlijk onderwerp vormt de registratie. Het is immers duidelijk, dat deze eveneens internationaal zal dienen te worden geregeld. Om hiermede een begin te maken, heeft het 13de Internationaal Tuinbouw Congres van Londen een speciale subcommissie ingesteld, die tot doel heeft te onderzoeken op welke wijze een en ander kan worden georganiseerd.

De Nederlandse tuinbouw heeft aan het tot stand komen van dit reglement eveneens aandeel gehad; een commissie speciaal voor dit samengesteld en bestaande uit vertegenwoordigers van de meest belangrijke groeperingen van land-, tuin- en bosbouw heeft de bovengenoemde rapporten en voorlopige teksten bestudeerd, zodat het Nederlandse standpunt ten aanzien van vele kwesties te Londen kon worden verdedigd.

Daar het de bedoeling is, dat bij het benamen van nieuwigheden inderdaad

ook rekening wordt gehouden met dit reglement besloot de Internationale Commissie op de tekst geen auteursrecht te laten rusten om een ruime verspreiding, ook van vertalingen, te bevorderen.

De bovengenoemde Nederlandse Commissie bemoeit zich nu niet alleen met de bestudering van de richtlijnen der benaming, zij tracht ook te ijveren voor de juiste toepassing van het reglement en zij wil dit in alle kringen bekend maken. Onder auspiciën van de commissie kunnen adviezen gegeven worden over het gebruik van namen in catalogi en op kwekerijen. Verscheidene grote kwekers zenden reeds hun catalogi op met verzoek de namen in overeenstemming te brengen met de geldende regels. De adviezen worden steeds aanvaard en er blijkt uit, dat men er naar streeft ten aanzien van de benaming met zijn tijd mee te gaan.

Natuurlijk is nakijken van de catalogi niet altijd even eenvoudig; het is niet moeilijk een naam te wijzigen, maar vaak rijst er twijfel omtrent de identiteit der bedoelde plant en dan kan slechts een determinatie de oplossing brengen. Ook hiermede zijn we bezig en vooral in bloemisterijkringen begint deze wijze van voorlichting zich hoe langer hoe meer te ontwikkelen.

Ik zou dan ook gaarne van deze gelegenheid gebruik maken kwekers te wijzen op het bestaan van deze manier van voorlichting. Het is niet nodig op omslachtige wijze verzoeken te richten tot de betrokken instanties, men behoeft slechts een copie of een oude catalogus op te zenden naar het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Lage Steeg 15 te Wageningen. Het verdient de voorkeur hiermede niet te wachten tot het laatste moment.

Wageningen.

B. K. Boom

SAMENSTELLING COMMISSIES

Samenstelling van de Commissie voor de naamgeving van Gekweekte Planten van het Internationaal Botanisch Congres (de Commissie van Stockholm) en van de Commissie voor de benaming en de Registratie van het Internationaal Tuinbouw Congres te Londen (de leden van de Commissie van Stockholm zijn aangeduid met een *):

Voorzitter: J. S. L. Gilmour* (Engeland), Secretaris: H. R. Fletcher (Engeland), Leden: H. H. Allan* (Nieuw Zeeland), A. P. Balfour (Engeland), B. K. Boom* (Nederland), C. G. Bowers (U.S.A.), W. H. Camp* (U.S.A.), J. M. Cowan* (Engeland), J. W. S. Cracknell (Engeland), H. P. Daepf* (Zwitserland), J. E. Dandy* (Engeland), M. H. Duperrex (Zwitserland), S. B. Emsweller (U.S.A.), H. J. Grootendorst (Nederland), A. Guillaumin (Frankrijk), H. G. Hillier (Engeland), N. Hylander* (Zweden), W. E. Th. Ingwersen (Engeland), J. Lange (Denemarken), R. H. Larsson (U.S.A.), G. H. M. Lawrence* (U.S.A.), A. Lecrenier (België), R. Maatsch (Duitsland), L. H. MacDaniels (U.S.A.), J. R. Magness (U.S.A.), J. M. S. Potter (Engeland), H. W. Rickett* (U.S.A.), Reed C. Rollins* (U.S.A.), H. A. Senn (Canada), W. T. Stearn* (Engeland), F. C. Stern* (Engeland), A. Thorsrud (Noorwegen), R. de Vilmorin (Frankrijk), M. L. de Wolf (België), R. Zander (Duitsland).

Samenstelling subcommissie voor de Registratie van tuinplanten:

J. W. S. Cracknell (Engeland), H. J. Grootendorst (Nederland), R. Maatsch (Duitsland), A. Nehrling (U.S.A.), B. Park (Engeland), D. Sander (Engeland), A. Simmonds (Engeland).

Samenstelling Nederlandse Commissie voor de Benaming van Gekweekte Planten: Voorzitter: Th. Hoog te Haarlem (voor de bloembollencultuur), Secretaris: B. K. Boom te Wageningen, Leden: O. Banga te Wageningen (voor

de groentegewassen), J. Bergmans te Oisterwijk, W. van Dijk te Haarlem, H. J. Grootendorst te Boskoop (voor de boomteelt), W. J. Hendriks te Amsterdam (voor de Nederlandse Dendrologische Vereniging), G. Houtzaggers te Wageningen (voor de bosbouw), E. T. Nannenga te Heelsum (voor de fruitteelt), F. E. Nijdam te Wageningen (voor de landbouw), S. J. van Ooststroom te Leiden (voor de plantensystematiek), J. D. Ruys te Dedemsvaart (voor de vaste planten), H. Veendorp te Leiden (voor de bloemisterij), J. L. M. Verhoeven te Helmond (voor de Koninklijke Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde), R. J. Zwaan te Voorburg (voor de zaadteelt).

Volledige tekst¹⁾

HOOFDSTUK A

Algemene beschouwingen en leidende beginselen

*Art. C. 1.*²⁾ Gekweekte planten zijn van fundamenteel belang voor de beschaving. Het is daarom noodzakelijk, dat voor een nauwkeurige en standvastige benaming een internationaal aanvaard systeem beschikbaar is. Dit internationale reglement voor de benaming van gekweekte planten heeft tot doel de eenvormigheid, nauwkeurigheid en stabiliteit in het gebruik van namen te bevorderen met een minimum aan verstoring der bestaande benamingen en methoden; het tracht werkwijzen, die leiden tot verwarring, vergissing en oneerlijkheid tegen te gaan.

Art. C. 2. Het vaststellen van botanische namen voor gekweekte planten geschiedt volgens de beginselen en de regels van het *Internationale Reglement voor de Botanische Naamgeving*. De hiervolgende voorschriften zijn te beschouwen als een uitbreiding van dit reglement en gelden voor de benaming van klonen, lijnen, rassen of van andere groepen, die in cultuur zijn, ongeacht de vraag of ze afstammen van één soort of hun oorsprong vinden in de bastaardering van soorten van één of meer geslachten.

N.B. Volgens dit reglement kunnen dus niet alleen planten benaamd worden, die in cultuur zijn ontstaan, maar ook nieuwe vormen, gekweekt uit zaad van in het wild verzamelde planten, welke vormen geen latijnse naam dragen en gewoonlijk ook nooit met latijnse namen worden aangeduid, daar ze alleen van belang zijn voor de tuinbouw.

Opmerking: Het reglement handelt dus over gekweekte gewassen en er is dus een onderscheid gemaakt tussen wilde en gekweekte planten. Het onderscheid tussen beide moge misschien niet principieel zijn, het is gemaakt, omdat er behoefte bestaat de laatsten anders te benamen dan eerstgenoemden. Bij wilde planten worden eenheden lager dan de soort benaamd naar gelang dit logisch lijkt; vele vormen, die weinig verschillen van het gemiddelde, verkrijgen in de botanie in het geheel geen naam; bij gekweekte planten evenwel is het noodzakelijk alle afwijkende vormen, die enige betekenis hebben voor de cultuur, nader aan te duiden met een naam; het gaat daarbij niet alleen om vormen, doch vaak om individuen. De praktijk heeft grote behoefte deze te benamen, omdat we met een naam kunnen aangeven, wat we bedoelen. Het Reglement voor de Benaming van Gekweekte Planten is dan ook tot op zekere hoogte te beschouwen als een verlengstuk van dat der wilde planten.

Gewassen, die uit de wilde staat in cultuur zijn gebracht, blijven de naam dragen, die

¹⁾ Deze volledige tekst is een zo getrouw mogelijke vertaling van de Engelse redactie; de *toelichtingen* zijn evenwel van de vertaler.

²⁾ De letter C voor de nummers der artikelen is gebruikt om vergissing met de artikelen van het internationale reglement voor botanische nomenclatuur te voorkomen. Op dezelfde wijze werd in het Appendix II van genoemd reglement (dat hier eveneens is opgenomen) de letter H gebruikt voor de benaming van hybriden.

zij vroeger hebben gekregen. Er zijn, vooral in de boomteelt en in de cultuur van vaste planten vele van dergelijke botanische soorten, die door zaad worden vermeerderd en dus een vrij grote variatie binnen deze soorten vertonen. Alhoewel deze variatie vaak niet zo groot is als in de natuur, is het toch wel juist deze planten met de botanische naam aan te duiden bv.: *Pinus silvestris*, *Cotoneaster franchetii*. Vaak evenwel is er van een dergelijke botanische soort slechts één individu in cultuur, die dan langs vegetatieve weg wordt vermeerderd. Eigenlijk zou een dergelijke plant dus een fantasienaam moeten dragen, doch men heeft hiervan afgezien, omdat dit grote, onberekenbare gevolgen met zich mede zou brengen. Dientengevolge blijven namen als *Polygonum cuspidatum* of *Crassula perforata* onveranderd bestaan, ondanks het feit, dat er slechts één exemplaar (d.w.z. één kloon) van in cultuur is. Alleen bij hybriden is het noodzakelijk reeds voor de eerste vorm een fantasienaam te kiezen (zie Art. 25 NB.).

HOOFDSTUK B

Groepen en hun aanduidingen

Art. C. 3. Gekweekte planten kunnen in het algemeen door 3 systematische rangen worden aangeduid. De namen van deze rangen zijn die van:

- I. Het geslacht of de groep van geslachtshybriden (hybride-geslacht); n.l.
 - a) gewone geslachtsnamen, zoals *Lilium*, *Rosa*.
 - b) namen van hybride-geslachten, ontstaan door de kruising van planten behorende tot 2 geslachten, zoals \times *Mahoberberis*, \times *Heucherella*, \times *Philageria*.
 - c) namen van hybride-geslachten, ontstaan door de kruising van planten behorende tot meer dan 2 geslachten, zoals \times *Potinara*, \times *Sanderara*.
 - d) namen van geslachten van entchimaeren, welke samengesteld zijn uit delen van planten behorende tot 2 geslachten, zoals $+$ *Laburnocytisus*, $+$ *Crataegomespilus*.

Dergelijke namen omvatten alle leden van de betreffende groepen.

- II. De soort of de groep van soorthybriden n.l. voor een soort een soortnaam, voor een soorthybride of enthybride een overeenkomende naam, een frase of een formule, welke aanduidingen de gehele nakomelingschap van de betreffende kruising of alle vormen van een chimaere omvatten.

- III. De cultivar of cultuurvarieteit.

N.B. De term 'varieteit' slaat bij het hedendaags gebruik zowel op wilde als op gekweekte planten. Van nu af echter is het de bedoeling het gebruik van de term 'varieteit' te beperken tot de wilde planten en dan kunnen deze varieteiten latijnse namen krijgen in overeenstemming met het *Internationale Reglement voor Botanische Nomenclatuur*. In tegenstelling hiermede moet de term 'cultivar' (afgekort cv.) gebruikt worden voor lijnen, klonen en andere groepen, die in cultuur voorkomen en die dan *niet* met latijnse namen kunnen worden aangeduid.

De term 'cultivar' is gelijkwaardig aan het Duitse 'Sorte', het Engelse 'cultivated variety', het Franse 'variété', het Skandinavische 'Sort' en het Nederlandse 'ras'.

Voorbeeld: In de naam *Sedum spectabile* 'Brilliant' heeft het eerste woord (*Sedum*) de rang van geslacht en dit is dus de geslachtsnaam; het tweede woord (*spectabile*) heeft de rang van soort en is dus de soortnaam; het derde woord ('Brilliant') is de cultivar-naam. Er moet worden opgemerkt, dat het woord 'naam' hier in 2 betekenissen wordt gebruikt n.l. voor de volledige naam van de cultivar, in dit geval *Sedum spectabile* 'Brilliant' en voor de onderdelen dezer naam; het juiste woord voor deze onderdelen is eigenlijk 'epitheton'.

In de namen Appel 'Jonathan', Peer 'Oxhart', Peer 'William's Bon Crétien' is het tweede deel de naam van de cultivar.

Toelichting. Uit het bovenstaande volgt dus, dat gekweekte varieteiten in het vervolg in een levende taal moeten worden benaamd; zij krijgen dus, wat we noemen, fantasie-namen, die liefst duidelijk verschillend moeten zijn van latijnse woorden. Het is dus nu verboden een witbloemige of een opgaande varieteit var. *albus* of *fastigiatus* te noemen; men zal namen moeten kiezen als 'White Lady' en 'Skyscraper'. Laten kwekers van sier-

planten dit goed beseffen, want men is vooral bij speciale groepen als bv. Coniferen gewend allerlei nieuwigheden latijnse namen te geven. Hoe men handelen moet met cultivarnamen, die vroeger in het latijn werden benoemd, kan men vinden in Art. C. 17.

Een tweede belangrijk punt is, dat de aanduiding var. (voor variëteit) of f. (voor forma) enz. voor cultuurvariëteiten komt te vervallen. Men heeft het gebruik van deze aanduidingen beperkt tot de wilde planten. Bij deze gewassen is het vaak wel bij benadering te bepalen of men te doen heeft met een variëteit, een vorm of een andere eenheid binnen de soort. Maar bij cultuurplanten is dit niet mogelijk, omdat de rang, waartoe de variëteiten behoren, zo verschillend kan zijn. Het zou o.m. met zich meebrengen, dat klonen, lijnen en populaties zouden moeten worden onderscheiden, hetgeen tot grote benamingsmoeilijkheden aanleiding zou geven. Tot nog toe gebruikte men voor de cultuurvariëteiten vaak het woordje var., doch eigenlijk was dit geheel onjuist, omdat de betekenis van var. bij gekweekte planten niet dezelfde is als van var. in de botanie. Terwille van de eenvoud heeft men nu besloten bij de aanduiding de aard van de cultuurvariëteit in het midden te laten en deze eenvoudig aan te geven met een nieuw woord, waarvoor men na lange discussies het woord cultivar heeft gekozen. Dit is dus een nieuw begrip, waarmede de status van de cultuurvariëteit wordt aangegeven.

Intussen is het niet noodzakelijk dit woordje steeds te gebruiken, in vele gevallen kan men er zelfs beter vanaf zien, zoals bv. in catalogi. We moeten ons ook afvragen, met welk Nederlands woord we de term cultivar moeten vertalen. In de verschillende takken van cultuur worden geheel verschillende woorden hiervoor gebruikt; nu eens spreekt men van variëteit, dan weer van soort, vorm of ras. Deze aanduidingen geven wel aan, dat we te maken hebben met verschillende groepen van planten, maar in de praktijk worden deze woorden dermate door elkaar gebruikt, dat het onmogelijk is ze te handhaven. Bovendien verstaan we onder soort en variëteit in de praktijk heel iets anders dan in de botanie en het enige woord, dat uitsluitend betekenis voor de cultuur heeft, is het woord 'ras'. Ondanks het feit, dat ook 'ras' zeer verschillende betekenissen heeft en ook algemeen in verschillende zin wordt gebruikt, is toch besloten deze term te handhaven als vertaling van cultivar. Het is natuurlijk niet de bedoeling dit woord in te voeren in de spreektaal, doch in publicaties en officiële stukken zal het zeker worden gebruikt. Onder meer heeft de Raad voor het Kwekersrecht, die zeer veel te maken heeft met dergelijke planten, het woord 'ras' reeds voor al deze cultivars geaccepteerd. In dit opzicht spreken we dus niet alleen van aardappelrassen en graanrassen, doch ook van tulpen-, Dahlia- en rozenrassen.

Art. C. 4. a). In grote en ingewikkelde groepen kunnen de rangen worden uitgebreid door andere tussen te voegen.

b). Verscheidene hiervan hebben een rang, waarvan het gebruik geregeld is door het internationaal reglement voor botanische nomenclatuur zoals bijv. subgenus (ondergeslacht), sectie, subspecies (ondersoort); de naam hiervan kan onmiddellijk achter de geslachtsnaam geplaatst worden en wel tussen haakjes; dit dient evenwel uitsluitend ter nadere aanduiding en maakt dus geen deel uit van de volledige naam.

Voorbeeld: *Prunus* (sect. *Euprunus*) *domestica* 'Victoria'.

c). Een groep van cultivars behorende tot een soort of een soortenbastaard kan 'convariëteit' genoemd worden (zie art. C 29 (b)).

HOOFDSTUK C

Registratie

Art. C. 5. Stabilisering van namen wordt allereerst bereikt door een doelmatige en nauwgezette registratie. Het doel van registratie is te voorkomen, dat namen meer dan eens worden gebruikt, dat deze onnodig worden gegeven en dat zij aanleiding geven tot verwarring en geschillen. Daarom zullen namen, die niet in overeenstemming zijn met dit reglement, niet in aanmerking mogen komen voor registratie; hoogstens mogen zij worden vermeld als synoniemen.

N.B. 1. Onder *registratie* wordt verstaan het op een lijst verzamelen van namen en synoniemen en het aan deze lijst toevoegen van nieuwe namen, met dien verstande, dat deze laatste alleen dan op de lijst kunnen worden geplaatst, wanneer zij goed bevonden

zijn door de registratie-autoriteit en vergezeld gaan van een bijbehorende beschrijving en vermelding van de herkomst.

De aanmelder van een nieuwe naam moet op last van de registratie-autoriteit verklaren of hij de plant zelf gewonnen heeft, eventueel de enige eigenaar is van de stock en of de de toestemming van de winner (die een persoon, een firma of een instituut kan zijn) verkregen is.

N.B. 2. Het is aanbevelenswaardig, dat voor ieder geslacht of groep van verwante geslachten, waartoe talrijke cultivars behoren, een *Internationale Registratie Autoriteit* zou bestaan, die tot doel heeft a) een *internationaal register* van namen van cultivars samen te stellen, te handhaven en te publiceren, eventueel gevolgd door supplementen of nieuwe edities; b) alleen namen te registreren, die in overeenstemming zijn met dit reglement; c) winners en andere personen, die nieuwe planten invoeren en verspreiden, te overtuigen, dat zij slechts namen gebruiken, die in overeenstemming zijn met dit reglement. Zulk een internationaal register zou dan later als een beginpunt voor de benaming van de betreffende groep kunnen worden aanvaard. (Zie art. C. 12).

N.B. 3. Het is verder nog aanbevelenswaardig, dat in geval een bestaande registratie van een groep zuiver nationaal is, deze op internationale basis wordt geplaatst door de verschillende nationale registratie-autoriteiten te laten samenwerken of, indien van een groep de registratie uitsluitend in één land iets te betekenen heeft, de nationale autoriteit als internationaal te beschouwen.

Toelichting. Wil men op den duur bereiken, dat inderdaad volgens dit reglement iedere cultivar slechts één naam draagt en dat niet een bepaalde naam binnen een geslacht meer dan eens gebruikt wordt, dan zal een internationale registratie van namen noodzakelijk zijn. Men kan dan in korte tijd weten, welke namen men bij het benoemen van nieuwigheden kan gebruiken en welke niet. Tot nog toe is men genoodzaakt een studie te maken van talrijke tijdschriften en catalogi om te weten te komen of een naam voor een bepaald geslacht reeds gebruikt is of niet. Afgezien van het feit, dat het onmogelijk is in dit opzicht alle literatuur te bemachtigen, is het een reusachtig werk, waaraan niet ieder toekomt en waartoe niet iedereen in staat is.

Registratie kan dus de oplossing brengen, maar is pas mogelijk, wanneer lijsten bestaan van alle namen, die tot nog toe werden gegeven; de eigenlijke registratie behoeft dan alleen te zijn een bijhouden van deze lijsten. Deze lijsten dienen dan gepubliceerd te worden, terwijl geregeld supplementen zullen moeten worden uitgegeven.

Internationale registratie is verder pas mogelijk, wanneer deze op nationale basis is begonnen en zal ook eenvoudiger zijn, naarmate het winnen van nieuwigheden van bepaalde groepen beperkt is tot één of enkele landen. Zo bestaat reeds een internationale registratie van tulpen, welke geregeld wordt door de Algemene Vereniging van Bloembollencultuur te Haarlem, welke organisatie dus als internationale registratie-autoriteit optreedt. Deze regeling werkt zeer effectief en naar ieders voldoening. De internationale registratie van rozen is bijna een feit en het boek *Modern Roses IV*, 1952 is de grondslag. De registratie vindt nog plaats op nationale basis, doch er is reeds voldoende internationaal overleg. In minder gevorderde gevallen bestaan alleen lijsten, zodat iedere winner deze zelfstandig moet raadplegen. Verscheidene van deze lijsten worden geregeld bijgewerkt, zoals bv. die voor Orchideeën, Delphiniums en Irissen, andere zijn eenmaal samengesteld doch nooit aangevuld, zoals bv. de lijst van sering. Van weer andere geslachten of groepen bestaan alleen plaatselijke lijsten, zoals die van Chrysanthen, Dahlia's en Cyclamens, van de meeste bestaat niets of bijna niets.

Op het gebied van de consumptiegewassen bestaat in sommige landen (o.a. in Nederland) een goed functionerend systeem van registratie; hierbij is namelijk de registratie verbonden aan een zg. rassenlijst, die alleen gewassen vermeldt, waarvan de cultuur wordt aanbevolen; zelfs bestaan er gevallen, waarin het verbouwen van niet-vermelde rassen is verboden. Een dergelijke regeling lijkt zeer aantrekkelijk, doch is internationaal niet zonder meer te aanvaarden en bovendien voor de sierplanten onmogelijk.

Om nu tot resultaten te komen is tijdens het Internationale Tuinbouwcongres te Londen 1952 een commissie gevormd, die een rapport heeft opgesteld, waarin de wens wordt uitgesproken aan de organisatie van de registratie te beginnen en waarin richtlijnen gegeven worden omtrent de te volgen procedure. Men heeft daar aangeraden de lijsten eerst landelijk op te stellen en de registratie nationaal te organiseren en deze dan later internationaal te coördineren. De Commissie heeft verder de hoop uitgesproken, dat de tijdspanne tussen het genoemde en het volgende congres (dat in 1956 in Nederland zal worden gehouden) gebruikt zal worden om nationaal een en ander op touw te zetten.

De registratie zal georganiseerd moeten worden door een instituut of/en door verenigingen. Er zullen mensen gevonden moeten worden, die interesse hebben nationale lijsten samen te stellen. Hierover moet men niet licht denken, het is een enorm werk en helaas weinig

aantrekkelijk en dit laatste is wel de oorzaak, dat er tot nog toe te weinig aan werd gedaan. Omtrent de inrichting der lijsten heeft de Commissie nog enkele richtlijnen gegeven. Het is allereerst niet de bedoeling, dat alle namen, die ooit gegeven werden, worden opgenomen, doch alleen de namen van die vormen, die momenteel nog bestaan. De keuze van een naam is niet zo eenvoudig als het lijkt en iedereen, die wel eens een naam heeft moeten geven, zal weten hoe moeilijk het kan zijn een naam te verzinnen, die aanvaardbaar, voldoende welluidend en ook voor de verkoop stimulerend is. Binnen bepaalde groepen komt men als spoedig aan een tekort aan mogelijkheden en het is daarom van groot belang, dat namen van oude en uit de cultuur geraakte vormen wederom kunnen worden gebruikt. Dit kan eenvoudig hierdoor worden bereikt dergelijke namen niet in de lijsten op te nemen. Bovendien is het dan nodig, dat dergelijke lijsten worden beschouwd als de beginpunten van de benaming van de betreffende groep. Dit kan, wanneer de lijsten voldoende nauwkeurig zijn en op congressen officieel als zodanig worden erkend. Voor rozen zou het dus inhouden, dat alle namen, die niet in *Modern Roses IV* genoemd zijn, voor rozen-nieuwigheden kunnen worden gebruikt, ongeacht of ze vroeger al eens aan een roos gegeven zijn.

De lijst moet de namen vermelden in alfabetische volgorde en het verdient aanbeveling aan deze namen enige nadere informatie te verbinden. Zo is het gewenst de naam van de winner, verkrijger of van degene, die het ras in de handel gebracht heeft te vermelden benevens het jaar, waarin de naam is gegeven en, indien bekend, de afkomst. Verder zouden enkele karakteristieke kenmerken kunnen worden vermeld, nl. iets over de classificatie, over de kleur en over andere prominente bijzonderheden.

Het laat zich aanzien, dat het nog lang zal duren, voordat effectieve registratie voor de belangrijkste gewassen bestaan zal; het is dus van belang, dat er spoedig wordt begonnen.

HOOFDSTUK D

Prioriteit en publicatie

Art. C. 6. Een *wettige* naam is een naam, die in overeenstemming is met dit reglement. In principe is de eerste wettige naam voor een cultivar *de juiste*, andere namen zijn synoniemen. Onwettige namen zijn namen, die niet in overeenstemming zijn met dit reglement.

Art. C. 7. Een naam is volgens dit reglement alleen wettig, indien deze geldig is gepubliceerd of officieel is geregistreerd (zie *Art. C. 8*).

Art. C. 8. a). Onder een *geldige publicatie* wordt verstaan het vermelden van de naam met een beschrijving, eventueel ook met een afbeelding van de betreffende plant of een verwijzing naar een eerder gepubliceerde beschrijving, in een gedrukt of op overeenkomstige wijze mechanisch vermeerderd stuk¹⁾, dat verkocht of verspreid is of wordt; hierbij kan iedere taal, die Romeinse letters gebruikt, worden gebezigd. De vermelding van de naam van een cultivar in een catalogus of lijst zonder beschrijving of referentie, is geen geldige publicatie, zelfs niet wanneer een afbeelding is toegevoegd.

N.B. Het is gewenst, dat officiële registratie-autoriteiten (zie *art. C. 5*) normen opstellen ten aanzien van juiste en voldoende beschrijvingen voor cultivars binnen bepaalde groepen.

b). Registratie door een internationale registratie-autoriteit wordt als gelijkwaardig beschouwd aan een *geldige publicatie*. Namen voorkomende in goedgekeurde registers (zie *Art. C. 12*) zijn wettig.

Voorbeeld. De namen voor Orchideeën-hybriden, die geregistreerd zijn in *Sander's Complete List of Orchid Hybrids (1948)* en supplementen, worden beschouwd als wettig (zie *Art. C. 25c*).

¹⁾ Onder gedrukte of op overeenkomstige wijze mechanisch vermeerderde stukken worden verstaan alle stukken bestemd om te lezen, vermeerderd door een mechanisch proces, waarbij een aantal gelijke, leesbare en onuitwisbare afdrucken zijn gemaakt van dezelfde van inkt voorziene oppervlakken.

Art. C. 9. De naam en de beschrijving moeten worden gepubliceerd in een tuinbouwkundig of plantkundig tijdschrift, in een monographie, een handboek of een ander standaardwerk of in een catalogus, waarvan de datum van uitgifte bekend is; indien mogelijk moet de naam van degene, die de plant gewonnen of verspreid heeft, vermeld worden. Het is aan te bevelen, dat het werk een redelijk duurzaam karakter heeft, duidelijk gedateerd is en in bibliotheken wordt bewaard. Ook is het wenselijk, dat een gedroogd exemplaar, liefst vergezeld van een gekleurde afbeelding, in een herbarium van een instituut wordt gedeponereerd. Vlezige delen, zoals vruchten zouden dan op alcohol kunnen worden bewaard.

Toelichting. Het is van groot belang, dat namen van nieuwigheden niet uitsluitend in catalogi worden gepubliceerd, zoals dit tot nog toe vaak het geval is geweest. Catalogi worden vaak weggegooid en voor zover zij worden bewaard, is het nazoeken er van een tijdrovend werk. Het is sterk aan te bevelen, dat nieuwigheden ook vermeld en beschreven worden in een of ander tuinbouwtijdschrift.

Art. C. 10. Indien de oudste geldige naam voor een cultivar nooit wordt gebruikt of algemeen gebezigd wordt voor een andere cultivar van hetzelfde geslacht, kan de meer gebruikelijke naam voor de laatste worden geaccepteerd, zulks om te voorkomen, dat bij een herleving van deze oudere naam voor de eerste cultivar verwarring en ongemak zou ontstaan. De verworpen naam wordt dan een synoniem en als zodanig vermeld in een lijstje bij voorkeur door de officiële registratie-autoriteit van de betreffende groep.

Art. C. 11. Wanneer 2 of meer cultivars algemeen voorkomen onder dezelfde naam kan de officiële registratie-autoriteit bepalen voor welke cultivar de naam zal gelden.

Art. C. 12. Om te komen tot vaste punten, vanaf welke de prioriteit zal gelden, kan door internationaal overleg een internationaal register (zie Art. C 5 N.B. 2) of een andere goedgekeurde lijst of publicatie, die cultivars vermeld, genomen worden als beginpunt voor de benaming van een groep.

- a). Een dergelijke lijst moet samengesteld of goedgekeurd zijn door de Internationale Registratie-autoriteit van de groep.
- b). Wanneer er geen Internationale Registratie-autoriteit bestaat, kan een lijst, een monographie of een handboek aanvaard worden als de basis van de benaming voor een bepaalde groep, nadat de Internationale Commissie voor de Benaming en Registratie van Tuinplanten met de belanghebbende personen en verenigingen overleg heeft gepleegd.
- c). Wanneer een dergelijke lijst of publicatie ontbreekt, wordt als beginpunt voor de benaming van cultivars beschouwd de publicatie van Linnaeus *Species Plantarum* in Mei 1753.

HOOFDSTUK E

Vertalingen, transcripties en handelssynoniemen

Art. C. 13. Wanneer een plant naar een ander land wordt gebracht, behoudt deze normaal zijn originele, geldig gepubliceerde naam. Evenwel is vertaling of verandering van de naam soms toegestaan, indien taalmoeilijkheden en dergelijke het gebruik van de originele naam in de weg staan. Veranderde namen worden handelssynoniemen genoemd en kunnen alleen gebruikt worden na toestemming van de officiële registratie-autoriteit van de betreffende groep. Een vertaling of een transcriptie wordt niet beschouwd als een synoniem, maar

als dezelfde naam in een andere vorm. Het is wenselijk, dat de officiële autoriteit dergelijke synoniemen en vertalingen op een lijst plaatst. Persoonsnamen kunnen niet worden vertaald. Handelssynoniemen behoren althans in catalogi en lijsten te worden gevolgd door hun originele naam.

Voorbeeld 1: Peer 'Bartlett' is een in de U.S.A. gebruikte handelssynoniem voor Peer William's Bon-Crétien; Roos 'Mevrouw van Straaten van Nes' heeft in Engeland het handelssynoniem 'Van Nes', in de U.S.A. 'Permanent Wave'.

Voorbeeld 2: Komkommer 'Noa's Forcing' is een vertaling van Gurke 'Noa's Treib'; Sla 'Maikönig' heet in Engeland 'May King', in Nederland 'Meikoningin'.

Voorbeeld 3: De naam 'Charles Ross' mag niet veranderd worden in 'Karel Ross' of 'Carlo Ross'; 'San Piero' mag niet veranderd worden in 'Sint Pieter', 'Saint Peter', 'Sankt Peter' of 'Saint Pierre'.

Voorbeeld 4: De Engelse vertaling 'Nigger Boy' van het Russische 'Арапчонок' zou in sommige landen moeilijkheden kunnen veroorzaken; indien de transcriptie 'arapchonok' niet aanvaardbaar is, is het raadzaam zowel vertaling als transcriptie te vervangen door een handelssynoniem, bv. 'Maroon Beauty'.

Toelichting. Het scheppen van de mogelijkheid handelssynoniemen te kunnen gebruiken is een gevolg geweest van het feit, dat tegenwoordig dergelijke synoniemen bestaan en ook gebruikt worden. Er zijn kwekers, die er niet tegenop zien, reeds bij het in de handel brengen van hun nieuwigheden, deze twee of meer namen te geven, waarbij iedere naam bestemd is voor een speciaal land. Zij zijn van mening, dat namen verkoopkracht moeten bezitten en zij geven soms evenveel namen als er taalgebieden zijn, waarheen ze zullen exporteren. Vooral bij rozen is het bijna een gewoonte geworden en er zijn reeds verschillende tientallen rozenrassen bekend, die 2 of meer namen bezitten. Ofschoon iedereen het er over eens is, dat een dergelijke handelwijze te laken is, gaat een bepaalde groep rustig verder met het onnodig omdopen van namen, ondanks het feit, dat er een registratie van rozennamen bestaat. Er kan niet genoeg op gewezen worden, dat deze gang van zaken lijnrecht indruist tegen de geest van dit internationale reglement.

Art. C. 14. Indien de naam van een cultivar het eerst gepubliceerd is in een taal, die geen Romeinse letters gebruikt, is het aan te bevelen deze te schrijven in Romeinse letters of te vertalen in een taal, die Romeinse letters gebruikt, tenminste wanneer de cultivar niet reeds een wettige naam heeft. De eerst geldig gepubliceerde transcriptie of vertaling is dan de juiste naam.

Voorbeeld: De naam 'Amanogawa' in *Prunus serrulata* 'Amanogawa' is juist en algemeen aanvaard als de transcriptie van het Japans; het is daarom niet wettig deze naam te vervangen door de vertaling 'Melkweg'.

HOOFDSTUK F

Vorming en gebruik van namen van cultivars

Art. C. 15. Vanaf 1 Januari 1954 moet de naam van een cultivar een fantasienaam zijn in een levende taal, welke naam duidelijk verschillend moet zijn van een botanische aanduiding in Latijnse vorm.

Voorbeelden: 'Pygmy' en niet pygmaeus; 'Prinz Handjery' en niet handjeryi.

Art. C. 16. De naam van een cultivar moet beginnen met een hoofdletter, behalve in de gevallen vermeld in art. C. 17. Het is aanbevelenswaardig, dat deze naam typografisch verschillend is van een botanische aanduiding, hetgeen bij voorkeur tot uitdrukking dient te worden gebracht door het gebruik van enkelvoudige aanhalingstekens.

Voorbeelden: *Sedum spectabile* 'Brilliant', *Chamaecyparis lawsoniana* 'Silver Queen'.
N.B. Wanneer aanhalingstekens worden gebruikt, is het niet nodig de afkorting 'cv.' voor de cultivarnaam te plaatsen. Aan het gebruik van enkelvoudige aanhalingstekens is de voorkeur te geven boven dubbele, omdat deze laatste in de botanische nomenclatuur gebezigd worden om aan te duiden, dat namen aldus oorspronkelijk foutief gespeld waren.

Art. C. 17. Wanneer vóór 1 Januari 1954 een cultivar met een Latijnse naam is aangeduid, behoeft deze niet te worden verworpen. Het is gewenst, dat een dergelijke naam dan typografisch verschillend is van een botanische naam.

Voorbeelden: *Thuja orientalis* 'elegantissima', *Hibiscus syriacus* 'totus-albus'.

N.B. Het gebruik van enkelvoudige aanhalingstekens is sterk aan te raden, omdat men dan deze namen met hetzelfde lettertype kan zetten als de geslacht- of soortnaam, waartoe zij behoren; het is vooral belangrijk in de gevallen, waarin men zowel wilde als gekweekte planten in één lijst vermeldt b.v.: *Fagus silvatica atropunicea* is de naam voor alle bruine beuken; *F. silvatica* 'riversii' is de naam voor een bepaalde selectie.

Art. C. 18. De naam van een cultivar kan verbonden worden zowel met een wetenschappelijke als met een gewone naam, vooropgesteld, dat de laatste niet dubbelzinnig is.

Voorbeeld: *Syringa vulgaris* 'Mont Blanc' of Sering 'Mont Blanc', in het Engels: Lilac 'Mont Blanc' etc.

Art. C. 19. Bij veranderingen in de geslachts- of soortnaam blijft de naam van de cultivar ongewijzigd, bijv. bij de vereniging of de verdeling van geslachten of bij het gebruik van een oudere geslachtsnaam, tenminste wanneer niet de naam voor de cultivar verbonden aan de nieuwe geslachtsnaam reeds in gebruik is voor een andere cultivar (zie Art. C. 20, N.B. 1).

N.B. 1. De naam van de cultivar als geheel moet niet opgevat worden als een technische combinatie van geslachts-, soort- en varieteitsnaam in botanisch opzicht.

Voorbeelden: De namen *Scilla hispanica* 'Rose Queen', *Scilla campanulata* 'Rose Queen', *Scilla hispanica* var. *campanulata* 'Rose Queen', *Hyacinthoides hispanica* 'Rose Queen' en *Endymion hispanicus* 'Rose Queen' betreffen dezelfde cultivar. De naam 'Rose Queen' wordt door de veranderingen van de nomenclatuur van de soort niet beïnvloed.

N.B. 2. Wanneer de winner bij de naam is vermeld, blijft deze eveneens bij veranderingen der benaming van de soort ongewijzigd.

Voorbeeld: *Weigelia* 'Avalanche' Lemoine wordt *Diervilla* 'Avalanche' Lemoine, wanneer de geslachten *Weigelia* en *Diervilla* onder de naam *Diervilla* worden verenigd.

Toelichting. Achter cultivarnamen, die in het Latijn gesteld zijn, worden meestal auteursnamen geplaatst, althans men doet dit in boeken en tijdschriften en zeker, wanneer het wetenschappelijke artikelen betreft. In overeenstemming met dit artikel is het dus wel gewenst de auteursnaam van de naam van de cultivar te gebruiken, doch deze niet te wijzigen, wanneer de cultivarnaam in een andere combinatie optreedt. Tot nog toe werd dan de auteur van de nieuwe combinatie vermeld eventueel met de oorspronkelijke auteur tussen haakjes. Ofschoon dit geval nog niet in het reglement is opgenomen, is het toch aan te bevelen de oorspronkelijke auteursnaam te handhaven; bij een nieuwe combinatie zou deze dan tussen haakjes geplaatst kunnen worden.

Voorbeeld: *Taxus baccata* cv. 'semperaurea' Dallim., want Dallimore publiceerde deze naam in genoemde combinatie; *Taxus baccata* 'aurera' (Nelson), want deze auteur publiceerde het eerst *Taxus communis aurea*. Wie het eerst de combinatie *T. baccata* 'aurea' maakte is onverschillig.

Het is hierom zo belangrijk, dat aan deze regel de hand gehouden wordt, omdat het zo moeilijk is er achter te komen, wie de nieuwe combinatie het eerst maakte. De talrijke wijzigingen in auteursnamen in de verschillende handboeken vinden vooral hierin hun oorzaak.

Art. C. 20. Binnen één geslacht of hybride-geslacht mag de naam van een cultivar niet meer dan éénmaal worden gebruikt zonder toestemming van de officiële registratie-autoriteit; deze toestemming kan alleen verleend worden, wanneer kan worden aangetoond, dat de cultivar, aan welke de naam het eerst was gegeven, niet meer in cultuur is of deze reeds een juiste naam bezit, vooropgesteld, dat hierdoor geen verwarring kan ontstaan. De naam van een cultivar, die uit de cultuur is verdwenen, maar van historisch belang is als een voorouder van bestaande cultivars, kan nooit meer voor een andere

cultivar gebruikt worden. Variaties van een naam, die onderling zo weinig verschillen, dat verwarring waarschijnlijk is, moeten beschouwd worden als identiek.

Voorbeelden: Het gebruik van de naam *Narcissus pseudonarcissus* 'Victoria' sluit het gebruik van het woord 'Victoria' voor een ander lid van het geslacht *Narcissus* uit; de naam *Narcissus poeticus* 'Victoria' is dus ongeldig. Varianten van dezelfde naam zijn bv. 'Beatrice' en 'Beatrix'.

N.B. 1. Het is niet raadzaam dezelfde naam nogmaals te gebruiken binnen nauwverwante groepen, zoals *Azalea* en *Rhododendron*, die gewoonlijk worden verenigd in het geslacht *Rhododendron*. Wanneer nl. *Azalea* 'Harvest Moon' overgebracht wordt naar *Rhododendron*, kan de naam 'Harvest Moon' niet gehandhaafd blijven, omdat er binnen *Rhododendron* reeds een 'Harvest Moon' bestaat.

N.B. 2. Wanneer een registratie-autoriteit het opnieuw gebruiken van de naam van een verdwenen cultivar voor een nieuwe cultivar toestaat, moet de naam van de winner van die nieuwe cultivar en het jaar van de registratie in het register worden vermeld.

N.B. 3. Wanneer geen registratie bestaat, is het noodzakelijk, dat een ieder, die een naam wil geven aan een nieuwe cultivar, eerst de literatuur over de betreffende groep bestudeert ten einde zeker te zijn, dat de voorgestelde naam niet reeds bestaat.

Art. C. 21. a). De naam van een cultivar dient, indien enigszins mogelijk, uit niet meer dan 2 woorden te bestaan.

b). De naam van een cultivar moet onderscheidend zijn en niet vaag, bijv. Roos 'Yellow Queen' en niet Roos 'Yellow'.

Toelichting. Dit is een moeilijk onwerwerp, omdat we de juiste betekenis van het woord 'onderscheidend' niet kunnen omschrijven. Toch is het zaak er aandacht aan te schenken, omdat officiële instanties als de Raad voor het Kwekersrecht alleen onderscheidende woorden als naam aanvaarden. In het algemeen wordt bedoeld, dat woorden, die iets nader plegen aan te geven, zoals bv. bijvoegelijke naamwoorden, en woorden, die een zodanig algemene betekenis hebben, dat iedereen vrij moet kunnen zijn ze te gebruiken, als bv. namen van landen, als naam worden vermeden. Het is onjuist een cultivar 'Rood', 'Mooi' of 'Lekker' te noemen, evenals het onjuist is een ras met 'Nederland' of 'Canada' aan te duiden. Dergelijke woorden kunnen natuurlijk wel deel uitmaken van namen zoals 'Witte Prins' of 'Hollands Glorie'.

Art. C. 22. Vanaf 1 Januari 1954 kan het woord „varieteit” (respectievelijk dit woord in een andere taal) geen deel uitmaken van een nieuwe cultivar-naam.

Voorbeeld: *Crocus sieberi* 'Hubert Edelsten' en niet *Crocus sieberi* 'Edelsten's variety'.

Art. C. 23. Het is gewenst bij het geven van nieuwe namen voor cultivars de volgende richtlijnen in acht te nemen.

a). Namen voor cultivars, behorende tot eenzelfde geslacht of hybride-geslacht, die met andere namen verward kunnen worden, dienen te worden vermeden bijv.: 'Warner', 'Werner' en 'Warnaar'; 'Alexandra', 'Alexandria' en 'Alexandrië'; 'Ellen' en 'Helen'; 'Bismarck' (staatsman) en 'Bismark' (stad in Nieuw Zeeland).

b). Wanneer persoonsnamen worden gebruikt om cultivars aan te duiden, dienen adresaanduidingen te worden vermeden; dus geen namen met bijv.: 'Mevrouw', 'Madame', 'Mrs', 'Miss', 'Mr', 'Dr' enz.

c). Het is niet aan te bevelen een wetenschappelijke of een volksnaam van een geslacht te gebruiken als cultivarnaam; ongewenste namen zijn dus: Anjer 'Pelargonium', Roos 'Camellia', Sering 'Primrose'.

d). Namen van landen of staten dienen slechts gebruikt te worden verbonden met een ander woord; dus niet: Appel 'Oregon', maar bijv. Appel 'Oregon Wonder', niet Populier 'Zeeland', doch bijv. Populier 'Zeeland's Trots'.

e). Cijfers mogen noch alleen noch in verbinding met een woord als

namen worden gebruikt. In het algemeen moeten cijfers worden opgevat als bruikbare en tijdelijke aanduidingen tijdens observatie en proefnemingen; een dergelijke aanduiding kan niet door een naam vervangen worden zonder toestemming van de belanghebbende. Bijv. Iep '62' heet nu Iep 'Bea Schwarz'; Erwt 'Mansholt 889/45' wordt ten onrechte nog steeds onder dit nummer verkocht; Es 'Doorenbos 5' zou in het vervolg beter Es 'Doorenbos' heten.

f). Namen van politiek opvallende persoonlijkheden dienen als cultivar-namen te worden vermeden, omdat hierbij vooral de vervanging door een handelssynoniem kan worden verwacht.

g). Het is ongewenst namen te gebruiken, die de eigenschappen van de cultivar sterk overdrijven of onjuist worden bij het in de handel brengen van nieuwe cultivars; bijv. 'Earliest of All'.

h). Voorletters, gebruikt als het eerste gedeelte van een cultivarnaam zijn ongewenst; bijv. 'George C. Creelman' is beter dan 'G. C. Creelman'.

i). De lidwoorden 'de', 'het' en 'een', respectievelijk deze woorden in een andere taal, dienen te worden vermeden, behalve wanneer het taalgebruik anders voorschrijft; bijv. 'Colonel' en niet 'The Colonel'; evenwel 'La Rochelle' en niet 'Rochelle'.

k). Het gebruik van afkortingen voor persoons- en aardrijkskundige namen is niet aan te bevelen; bijv. 'William Thomas' verdient de voorkeur boven 'Wm. Thomas'; 'Mount Kisco' is beter dan 'Mt Kisco'.

l). Bijzonder lange woorden en frasen alsmede woorden, die moeilijk zijn uit te spreken zijn ongewenst bijv.: 'Centenaire de Rozain-Bourcharlat', 'Diplomagartenbauinspektor', 'Eldwyth Cholmondeley'.

HOOFDSTUK G

Namen van hybriden, die in cultuur ontstaan zijn

Art. C. 24. Het eerste woord van de naam van een hybride is een geslachtsnaam, wanneer de ouders tot hetzelfde geslacht behoren of een naam van een hybride-geslacht, wanneer de ouders tot 2 of meer geslachten behoren. De benaming der geslachten wordt geregeld door het Internationale Reglement van Botanische Nomenclatuur. Namen van hybride-geslachten worden gevormd in overeenstemming met Art. C 26 (= I.C.B.N. Art. 49 en Art. H. 1—5 1)).

Het laatste deel van de naam van een hybride is die van een cultivar (zie voorbeelden van Art. C. 3); deze naam behoort bij de eerst opgetreden hybride en alle directe afstammelingen en is ondergeschikt aan alle voorschriften van dit reglement.

Wanneer de ouders bekend zijn of indien de cultivar tot een goed gekenmerkte groep behoort, mag tussen de geslachts- en de cultivarnaam een formule geplaatst worden, die de ouders aanduidt, eventueel ook een groepsaanduiding, die dan het tweede deel van de naam vormt; bijv. *Rosa* (Thee-hybride) 'Richmond'; *Viburnum* × *bodnantense* 'Dawn'.

Korthedshalve of wanneer de afstamming onbekend is, onzeker of gecompliceerd, kan de naam van de cultivar dadelijk op de geslachtsnaam volgen; bijv. *Iris* 'Ambassadeur'; Roos 'Richmond'.

Voor de benaming van Orchideeënhybriden, zie Art. C. 25 c.

Het is aan te bevelen het teken × te plaatsen tussen de geslachtsnaam en

1) I.C.B.N. afkorting voor International Code for Botanical Nomenclature.

die van de cultivar, om aan te geven, dat men met een hybride te doen heeft; bijv.: *Rosa* × 'Richmond'; *Lilium* × 'Shuksan'.

Art. C. 25. De voorschriften voor de aanduiding van hybriden door middel van formules of groepsnamen in Latijnse vorm zijn gegeven in Art. C. 26 (I.C.B.N. Art. 49, Art. H. 1—5¹⁾). Voor formules en groepen gesteld in een moderne taal, gelden de volgende voorschriften:

a). De *formule* bestaat uit de namen der ouders in alfabetische volgorde en verbonden door een × teken bijv. *Rhododendron* 'Adonis' × 'Chanticleer'.

N.B. Ofschoon sommige kwekers de naam van de moederplant vooraan plaatsen, is het toch aan te bevelen, hierin het botanische reglement te volgen (Art. C. 26, I.C.B.N. Art. H. 1).

Het plaatsen van de namen der ouders in alfabetische volgorde is hierom noodzakelijk, omdat deze formule de gehele nakomelingschap van de kruising omvat, onverschillig welke de vrouwelijke en de mannelijke ouder was en bovendien, omdat bij in het wild ontstane hybriden en bij vele hybriden, waarvan de geschiedenis onvoldoende bekend is, deze geslachtsverdeling in duister gehuld is. Indien niettemin in een studieboek of in een lijst van hybriden de vrouwelijke ouder steeds het eerst is vermeld, moet dit duidelijk worden aangegeven; wanneer de ouders van een cultivar nauwkeurig bekend zijn, is het aan te bevelen de tekens ♀ (vrouwelijk) en ♂ (mannelijk) te gebruiken.

b). Indien gewenst, kan de formule vervangen worden door een *groepsaanduiding*. Deze mag een Latijns woord zijn, voorafgegaan door het maaltteken × of een frase in een moderne taal, die dan bij voorkeur een woord bevat als „hybriden”, „kruisingen” (respectievelijk deze woorden in een andere taal) ten einde duidelijk aan te geven, dat men te maken heeft met een groepsaanduiding. Tot deze formule of groepsaanduiding behoren alle planten, die afgeleid zijn van de ouders in de formule genoemd, dus ook de generaties, ontstaan door terugkruising, met dien verstande, dat zij van de oorspronkelijke ouders te onderscheiden zijn. Binnen dergelijke veel omvattende groepen kunnen, indien nodig, voor kleinere groepen nog speciale aanduidingen (convarieteit) worden geschapen (zie Art. C. 25 k), C. 29 b)).

Voorbeeld: De groepsnaam *Camellia* × *williamsii* omvat alle hybriden, die afgeleid zijn van *C. japonica* × *C. saluenensis*; bv. 'Donation', 'Mary Christian' enz.

Wanneer de groepsnaam uit een frase in een moderne taal bestaat, bv. *Lilium* 'Bellingham hybrids', is het raadzaam de groepsnaam tussen haakjes te plaatsen, wanneer deze gevolgd wordt door de naam van de cultivar, bv. *Lilium* (Bellingham Hybrids) 'Shuksan'.

c.) Namen van cultivars, die als *groepsaanduidingen bij Orchideeënhybriden* zijn gebruikt in plaats van formules, moeten gevolgd worden door het woord „*Grex*” of de afkorting 'G'.

Voorbeelden: De verzamelnaam *Cattleya* × 'Fabia Grex' omvat de hybriden van *C. dowiana* × *C. labiata*, waarvan *C.* × (Fabia G.) 'Prince of Wales' een kloon is; zo omvat *Cattleya* × 'Princesse Royal Grex': *C.* × 'Fabia Grex' × *C.* × *hardyana*, waarvan *C.* × (Princesse Royal G.) 'Fire Queen' een kloon is.

N.B. De namen vermeld in Sander's *Complete List of Orchid Hybrids* (1948) en supplementen worden beschouwd als groepsaanduidingen, doch hieraan dient het woord 'Grex' te worden toegevoegd.

Toelichting. De wijze, waarop men Orchideeënhybriden benaamt, is eigenlijk niet juist en het zou zeer ongewenst zijn, wanneer men er toe over ging andere groepen op dezelfde manier te benamen. Immers men geeft bij Orchideeënhybriden aan groepen en aan afzonderlijke klonen dezelfde soort naam, vandaar dat nu in dit artikel bepaald wordt, dat ter onderscheiding van de cultivarnaam, de groepsnaam verbonden moet worden met het woordje

¹⁾ I.C.B.N. afkorting voor International Code for Botanical Nomenclature.

Grex. Op die wijze kan verwarring tussen groep en cultivar wel min of meer vermeden worden, maar toch zou het geen vooruitgang zijn, wanneer dit systeem ook binnen andere groepen zou worden toegepast. En dat gevaar bestaat wel degelijk, gezien de tendenz van de Rhododendronkwekers in Engeland, die ook aan groepen enkelvoudige fantasienamen gaan geven.

d). Wanneer de ouders van een zaaisel van Orchideeën-hybriden onbekend zijn, kan de groepsaanduiding voor deze groep gevolgd worden door de afkorting „ign” (*ignotus* = onbekend).

Voorbeeld: *Cymbidium* × 'Grosvenor' ign'.

e). De naam van een cultivar kan niet gevolgd worden door de naam van een andere cultivar met of zonder tussenvoeging van het woordje var. Een naam van een cultivar, die in collectieve zin wordt gebruikt, dient gewijzigd te worden in een groepsnaam door er een passend woord aan toe te voegen (zie Art. C. 25, b, c).

Voorbeeld: Een naam als *Rhododendron* 'Jalisco' var. 'Eclipse' is niet wettig en moet veranderd worden in *R.* (Jalisco Grex) 'Eclipse', *R.* (Jalisco hybriden) 'Eclipse' of *R.* 'Eclipse'.

f). Het gebruik van de naam van slechts één ouder ter aanduiding van een groep hybriden, dient te worden vermeden. Een frase als *Rhododendron* 'fortunei-hybriden' is alleen toelaatbaar, wanneer de (andere) ouder(s) onbekend is (zijn) of van aecomplieerde, onzekere of onbekende afkomst en de hybride-groep duidelijke kenmerken bezit, die er op wijzen, dat deze is afgeleid van de soort, die in de frase voorkomt.

g). Een *Latijnse groepsnaam* is onderworpen aan de regels van botanische nomenclatuur, voorzover deze betrekking hebben op de namen van soorten. Zij moeten dus gepubliceerd zijn met een Latijnse beschrijving van een plant, die tot deze groep behoort of met een verwijzing naar een vroeger gepubliceerde beschrijving, die in het Latijn gesteld moet zijn, wanneer deze na 1 Januari 1935 gepubliceerd is. Vermelding van de ouders alleen, dus zonder beschrijving of referentie, is onvoldoende. Een gedroogd exemplaar van de plant zou gedeponeerd kunnen worden in het herbarium van een instituut.

h). Wanneer de naam niet in het Latijn is gesteld, is geen Latijnse beschrijving noodzakelijk. Publicatie van namen van bastaardgroepen in een moderne taal geschiedt op dezelfde wijze als die van cultivars (zie Art. C. 8—12).

i). Een woord gevormd door de samenvoeging van de Latijnse namen (of gedeelten daarvan) van de ouders mag wel gebruikt worden als een groepsaanduiding, doch niet als de naam van een cultivar. Zo'n woord moet echter vermeden worden, wanneer er twijfel bestaat omtrent de taxonomische identiteit en de juiste namen van de ouders.

Voorbeeld: De naam *Lilium* × *sulphurgale* is een groepsnaam voor alle vormen van *L. regale* × *L. sulphureum*; *Iris* × *monspur* voor alle vormen van *I. monnieri* × *I. spuria*.

k). Wanneer een grote hybriden-groep gesplitst moet worden in ondergroepen, mogen deze laatste opgevat worden als convarieteiten (zie Art. C. 29 b).

N.B. Wanneer iemand besloten heeft een nieuwe hybride tussen 2 soorten een Latijnse naam of een groepsnaam te geven, is het bijzonder belangrijk, dat hij tegelijkertijd aan iedere speciale vorm van deze hybride, die hij wenst te vermelden, een cultivarnaam geeft, ook al bestaat er nog slechts één. Indien hij dit niet doet, bestaat het gevaar, dat minderwaardige vormen van dezelfde hybride later onder dezelfde groepsnaam worden geplaatst zonder cultivar-naam. Indien echter de eerste vorm van de kruising vanaf het moment van de eerste publicatie een cultivar-naam krijgt, zal verwarring met andere vormen, die dan ook die cultivar-naam zullen moeten krijgen, kunnen worden vermeden.

Voorbeelden: De naam *Viburnum* × *bodnantense* omvat alle hybriden van *V. fragrans* × *V. grandiflorum*, ondanks het feit, dat de naam is gebaseerd op een geselecteerde vorm gewonnen te Bodnant, die de cultivarnaam 'Dawn' kreeg om hem te onderscheiden van andere vormen van dezelfde ouders; *Eucryphia* × *intermedia* omvat alle hybriden van *E. glutinosa* × *E. lucida*, maar de naam *E. × intermedia* 'Rostrevor' kan alleen gebruikt worden voor planten, verkregen door de vegetatieve vermeerdering van de oorspronkelijke zaailing van de hybride gewonnen te Rostrevor.

HOOFDSTUK H

Latijnse namen van hybriden in het algemeen

Art. C. 26. Algemene regels voor de benaming van hybriden zijn gegeven in het *Internationale Reglement van Botanische Naamgeving*. (Appendix II), indien deze namen in het Latijn gesteld zijn. Gemakshalve volgen deze regels hier:

I.C.B.N. Art. H. 1.¹⁾ Hybriden of vermeende hybriden van 2 soorten van hetzelfde geslacht worden aangeduid door een formule en, wanneer dit nodig of praktisch is, door een naam.

De formule bestaat uit de soortnamen der 2 ouders in alfabetische volgorde, gescheiden door het maalteken. Het is toegestaan de tekens ♀ en ♂, respectievelijk voor de vrouwelijke en mannelijke ouder te gebruiken, indien men zeker is, dat deze opgaven juist zijn.

De naam, die onderworpen is aan de overeenkomstige regels voor soortnamen, moet men van deze laatste onderscheiden door er een maalteken vóór te plaatsen. Wanneer Latijnse namen voor hybriden worden gebruikt, verkrijgen alle nakomelingen der kruisingen van dezelfde ouders dezelfde naam.

Voorbeelden: *Salix* × *capreola* (= *S. aurita* × *S. caprea*); *Digitalis lutea* ♀ × *D. purpurea* ♂.

N.B. 1. Wanneer bij gecompliceerde afkomst rangen (*taxa*²⁾ moeten worden onderscheiden, is het gebruik van formules nauwkeuriger dan het bezigen van hybride-'soort'-namen.

N.B. 2. Aanduidingen bestaande uit een combinatie van de 2 soortnamen der ouders in ongewijzigde vorm en verbonden door een bindteken, zijn op te vatten als formules en niet als namen.

Voorbeelden: De aanduiding *Potentilla atrosanguinea-formosa*, gepubliceerd door Maund, moet opgevat worden als een formule en wel *P. atrosanguinea* × *P. formosa*. De naam *Verbascum nigro-lychnitis* Schiede, Pl. hybr. 40, 1825 moet opgevat worden als de formule *V. nigrum* × *V. lychnitis*; de juiste naam voor deze hybride is *V. × schiedeanum* Koch.

I.C.B.N. Art. H. 2. Hybriden of vermeende hybriden van ouders, die behoren tot 2 verschillende vormen van één soort, kunnen worden aangeduid

¹⁾ I.C.B.N., afkorting voor International Code for Botanical Nomenclature.

²⁾ Tijdens het Botanisch Congres te Stockholm 1950 is overeengekomen, dat onder de term 'taxon' (meervoud *taxa*) dient te worden verstaan een taxonomische eenheid of plantengroep, die weer tot een andere groep behoort, bv.: familie, geslacht, soort, variëteit enz.; deze term vervangt de langere frasen 'taxonomische groep' of 'taxonomische eenheid'. Taxonomie kan men het beste vertalen door klassificatie.

door een formule en, wanneer het nodig of praktisch is, door een naam van dezelfde rang als de ouders, of, indien deze van verschillende rang zijn door een naam van dezelfde rang als de hoogst geplaatste ouder.

Het gebruik van de formule is vastgelegd in Art. H 1.

N.B. Uit hoofde van nauwkeurigheid en om verwarring te voorkomen, verdienen formules de voorkeur boven namen.

Voorbeeld: *Lilium davidii* var. *davimottiae* (= *L. davidii* var. *davidii* × *L. davidii* var. *willmottiae*).

I.C.B.N. Art. H. 3. Hybriden van 2 soorten behorende tot 2 geslachten worden aangeduid door een formule en, wanneer het nodig of praktisch is, door een naam.

De formule bestaat uit de namen van de 2 ouders, gescheiden door het maalteken, als in Art. H. 1.

De naam bestaat uit een nieuwe geslachtsnaam, die gewoonlijk gevormd wordt door een welluidende combinatie van delen van de 2 geslachtsnamen der ouders, gevolgd door een „soort”naam.

Alle hybriden van dezelfde 2 geslachten dragen dezelfde geslachtsnaam, die dan vooraf gegaan wordt door het maalteken.

Voorbeelden: × *Asplenosorus* (= *Asplenium* × *Camptosorus*); × *Asplenosorus ebenoides* (= *Asplenium platyneuron* × *Camptosorus rhizophyllus*), niet *Asplenium* × *ebenoides*; × *Heucherella* (= *Heuchera* × *Tiarella*); *Heucherella tiarelloides* (= *Heuchera* × *brizoides* × *Tiarella cordifolia*), niet *Heuchera* × *tiarelloides*; × *Mahoberberis* (= *Berberis* × *Mahonia*).

N.B. Hybriden van ondergeslachten en van secties worden op dezelfde wijze benaamd. *Voorbeeld:* *Iris* subgenus × *Regelicyclus* omvat alle hybriden van soorten van het ondergeslacht *Regelia* en het ondergeslacht *Oncocyclus*.

I.C.B.N. Art. H. 4. Hybriden van 3 en meer soorten worden op dezelfde wijze aangeduid als de gewone hybriden, n.l. met een formule en, wanneer het nodig of praktisch is, met een tweeledige naam. De geslachtsnaam kan gevormd worden door de combinatie van delen van de geslachtsnamen der ouders; liever echter geeft men aan een dergelijke hybride een geslachtsnaam, die afgeleid is van de naam van een persoon, die zich met de kruisingen of met de studie van de betreffende groep bemoeid heeft; deze naam wordt dan gevormd door de uitgang -ara achter de persoonsnaam te plaatsen; evenwel mag deze naam niet meer dan acht lettergrepen hebben.

Voorbeelden: *Salix* × *strahleri* (= *S. aurita* × *S. cinerea* × *S. repens* of *S. (aurita* × *repens)* × *S. cinerea*); × *Sanderara* (= *Brassia* × *Cochlioda* × *Odontoglossum*); × *Potinara* (= *Brassavola* × *Cattleya* × *Laelia* × *Sophranitis*). Een naam als × *Dialaeliocattleya* (samengesteld uit delen van de geslachtsnamen *Cattleya*, *Diacrium* en *Laelia* moet evenwel verworpen worden, ofschoon deze geldig is gepubliceerd.

I.C.B.N. Art. H. 5. Wanneer verscheidene hybride-vormen van dezelfde herkomst (pleomorfe hybriden, combinaties van 2 verschillende vormen van een gecompliceerde soort, terugkruisingen) verenigd zijn onder een groepsnaam, moeten de onderafdelingen geënclassificeerd worden onder de tweeledige naam, die behoort bij de bedoelde groep op dezelfde wijze als de onderafdelingen van de tweeledige naam van de soort. Dergelijke vormen noemt men *nothomorphen*. Indien men het wenst, kan een *nothomorph* aangegeven worden door de afkorting nm., welke dan komt te staan vóór de aanduiding van deze vormen.

Voorbeelden: *Mentha* × *niliaca* nm. *lamarckii* (= een vorm van de pleomorfe hybride *Mentha* × *niliaca* = *M. longifolia* × *M. rotundifolia*); *Ulmus* × *hollandica* nm. *hollandica* en nm. *vegeta* (zijn vormen van *U. × hollandica* = *U. carpiniifolia* × *U. glabra*).

I.C.B.N. Art. 49. Het geldig publiceren van Latijnse namen van hybriden, inclusief nothomorphen geschiedt volgens de overeenkomstige regels voor niet-hybriden.

N.B. Voor zover bekend dienen de ouders te worden vermeld.

HOOFDSTUK I

Namen van knopmutanten („sports”) en van opnieuw uitgezochte en verbeterde selecties

Art. C. 27. De naam van een knopmutant (sport) van een bekende cultivar moet bij voorkeur in verband staan met genoemde cultivar.

Voorbeeld: Appel 'Crimson Bramley' ontstond als een knopmutant op Appel 'Bramley Seedling'; Tulp 'Rose Copland' is een knopmutant van Tulp 'William Copland'.

Art. C. 28. Wanneer een selectie door voortgezet selecteren dermate is gaan verschillen van het uitgangsmateriaal, dat eerstgenoemde kan worden beschouwd als een nieuwe cultivar, moet deze een geheel nieuwe naam krijgen (zie Art. C. 15—23). Wanneer het selecteren evenwel niet een dergelijk duidelijk resultaat heeft opgeleverd, is het aan te bevelen deze opnieuw uitgezochte selectie de naam te geven van het uitgangsmateriaal, verbonden met bv. de naam van de winner.

Voorbeeld: Kool 'Wisconsin All Seasons', die in hoge mate resistent is voor de ziekte koolmozaïek, is in alle andere opzichten gelijk aan de niet resistente kool 'All Seasons'. Bijzonder lange namen als gevolg van voortdurende verbeteringen moeten evenwel worden vermeden; bv. 'Giant Yellow Zittau Nordre Munkegard'; Spianzie 'Verbeterde Breedblad Scherpzaad Zomer' (zie Art. 21a, 23, 1).

Toelichting. Een selectie (Duits 'Stamm', Engels 'Strain', Frans 'Race', Zweeds 'Stam') is een groep van planten, die zich van de cultivar, waartoe deze behoort, niet zozeer onderscheidt door morfologische kenmerken, doch door een of andere versterkte fysiologische aanleg en die voortgekweekt wordt door zaad; het gaat dus hoofdzakelijk om kwantitatieve verbeteringen van tijdelijke aard.

Vooral bij deze selecties heeft men de neiging de geschiedenis der selecties in de naam tot uitdrukking te brengen. In zaadcatalogi kan men hiervan vele voorbeelden vinden. De namen kunnen soms zeer lang worden, doordat er een zeker beschrijvend element in komt, waardoor de oorspronkelijke functie van de naam min of meer verloren gaat. Terwille van de duidelijkheid moet er naar gestreefd worden alle selecties, die duidelijke kenmerken bezitten, afzonderlijke namen te geven en de afkomst in het midden te laten. Evenwel zijn er talrijke gevallen, waarin een selectie zeer weinig van de oorspronkelijke cultivar verschilt; in die gevallen kan men dan de naam van de oude cultivar gebruiken verbonden met een of ander onderscheidend woord. Het is van belang, dat de oorspronkelijke naam behouden blijft, omdat bij kruisbestuivers de kenmerken van een selectie niet constant zijn, zodat men bij geringe wijzigingen toch in staat is de oude naam te gebruiken. In het algemeen levert de benaming bij deze zaadgewassen de meeste moeilijkheden op, omdat de verschillen tussen de rassen vaak klein zijn, soms onzichtbaar, daar ze op fysiologisch terrein liggen.

HOOFDSTUK K

Speciale gevallen ¹⁾

Art. C. 29. Bij zowel proefondervindelijk als taxonomisch werken met gekweekte planten, kan het nodig zijn speciale groepen te onderscheiden. Hun benaming geschiedt volgens de artikelen hierboven genoemd.

¹⁾ *Toelichting.* De aanbevelingen, gedaan in de artikelen 29—33, gelden alleen voor hen, die in speciale gevallen, bv. in publicaties, nog nadere aanduidingen behoeven ten einde de lezers volledig omtrent een en ander in te lichten. Voor catalogi van kwekers zijn deze artikelen dus van weinig betekenis.

a). De *hybride-groep* (Latijn *grex-hybrida*, afgekort *gh.*); een groep van hybriden, die meestal ontstaan zijn uit de kruising van meer dan 2 soorten. Hybride-groepen kunnen worden benaamd volgens Art. C. 25 b.

Voorbeeld: De Harde Gentse Azalea's (*Rhododendron gh. gandavense*), een samengestelde groep met vele vormen is vermoedelijk ontstaan uit de kruisingen van *R. calendulaceum*, *R. flavum*, *R. nudiflorum* en andere soorten. *R. gh. gandavense* 'Pallas' is hiervan een speciale vorm.

b). De *convarieteit* (Latijn *convarietas*, afgekort als *conv.*); een groep van cultuurvariateiten binnen één variabele soort of hybride, die voor kwekers bepaalde belangrijke eigenschappen bezit. Convarieteiten kunnen Latijnse namen dragen ofwel aangeduid worden door woorden of frasen in een moderne taal en dan bij voorkeur verbonden door het woord 'groep'. Beschrijvingen van convarieteiten, die in het Latijn benaamd worden, moeten in het Latijn gesteld zijn. Namen in een moderne taal moeten bij voorkeur vóór de cultivarnaam geplaatst worden en tussen haakjes.

Voorbeelden: *Hordeum vulgare conv. distichon* omvat de cultivars 'Arlington', 'Danubia', 'Helmi' enz.; *Tulipa × gesneriana* (Darwingroep) 'Bartigon'; *Dahlia × cultorum* (Cactus-groep) 'Julia Svedelius'; *Beta vulgaris* (Mangold) 'Barres Stryno'.

c). De *lijn* (Latijn *linea*, afgekort als *ln.*); dit is een geslachtelijk voortgekweekte, uiterlijk éénvormige populatie, die constant wordt gehouden door selectie. Een lijn heeft de rang van een cultivar en de afkorting *ln.* kan geplaatst worden vóór de cultivar-naam.

Voorbeeld: *Petunia ln.* 'Rosy Morn'.

d). De *lijn-hybride* (Latijn *linea hybrida*, afgekort *lh.*); een te verwachten éénvormige groep, door middel van herhaalde kruising afgeleid van 2 of meer constante rassen, welke door inteelt of als klonen in stand worden gehouden. Een lijnhybride heeft de rang van een cultivar en de afkorting *lh.* kan vóór de cultivar-naam geplaatst worden.

Voorbeelden: Uii *lh.* 'Granex', afgeleid van de kruising van Uii 'Excel' en Uii 'Texas Early Grano 951'; Mais 'United States Department of Agriculture Hybrid Seed Corn 13' (meestal afgekort als 'Hybrid Seedcorn U.S. 13') kan nu worden genoemd *Zea mays lh.* 'U.S. 13'.

e). De *kloon*; erfelijk éénvormig materiaal, langs vegetatieve weg afgeleid van één enkel individu; een kloon heeft de rang van cultivar en wordt afgekort als *cl.* of door een symbool, dat bij de cultivarnaam kan worden geplaatst.

Voorbeeld: *Syringa vulgaris cl.* 'Decaisne' kan ook worden geschreven *Sering cl.* 'Decaisne', *Sering 'Decaisne'* (*cl.*).

f). De *apomict*; een plant, die door zaad wordt vermeerderd, doch waarvan de zaden zonder bevruchting rijpen. Apomixis komt in sommige families bv. de Rosaceae vrij veel voor. Zij worden benaamd volgens het *Internationale Reglement van Botanische Benaming*. Appendix II, Rec. H. 5 A, dat hier wordt aangehaald:

I.C.B.N. App. Rec. H. 5 A. Apomicten kunnen, indien gewenst, op de volgende manier worden aangeduid: 1). Indien zij behoren tot de rang van soort door middel van de afkorting *ap.* tussen geslacht- en soortnaam. 2). Indien zij behoren tot een rang lager dan de soort door middel van de afkorting *ap.* voor de betreffende aanduiding.

Art. C. 30. Polyploide of erfelijk te onderscheiden groepen binnen een soort kunnen aangeduid worden door een geëigend symbool aan de cultivar-naam toe te voegen.

Voorbeelden: Phlox drummondii 'Tetra Red'; Schorseneer 'Mammoth' (4n).

Art. C. 31. Allopolyploide of amphidiploide groepen, d.z. zaadvaste, goed te onderscheiden planten, die ontstaan zijn door hybridisatie en daarop volgende verdubbeling van het aantal chromosomen, kunnen zowel in hun benaming als taxonomisch als een soort worden aangemerkt.

Voorbeelden: Aesculus carnea is afgeleid van *Aesculus hippocastanum* × *A. pavia*; *Digitalis mertonensis*, afgeleid van *D. grandiflora* × *D. purpurea*.

Art. C. 32. Entchimaeren (soms genoemd enthybriden) worden aangeduid door een formule en, wanneer het nodig of praktisch is, door een naam.

a). De formule bestaat uit de namen van de 2 taxonomische groepen tot welke de weefsels van de chimaere behoren en wel in alfabetische volgorde en verbonden door het teken +.

Voorbeelden: Cydonia oblonga + *Pyrus communis*; *Cytisus purpureus* + *Laburnum anagyroides*; *Syringa* × *chinensis* + *S. vulgaris*.

b). Wanneer de samenstellende delen tot 2 verschillende geslachten behoren, wordt de naam gevormd door een nieuwe geslachtsnaam, gevolgd door een soortnaam en gescheiden door het + teken. Deze geslachtsnaam wordt gevormd door de combinatie van de namen van de samenstellende geslachten en is niet identiek met de geslachtsnaam van hybriden tussen dezelfde geslachten; ook kan de soortnaam van een chimaere niet identiek zijn met die van een hybride tussen dezelfde soorten, als waaruit de chimaere is samengesteld.

Voorbeelden: + Crataegomespilus dardarii = *Crataegus monogyna* + *Mespilus germanica*; evenwel × *Crataegomespilus gillottii* = *Crataegus monogyna* × *Mespilus germanica*; *Solanum* + *tubingense* = *S. lycopersicum* + *S. nigrum*; indien men evenwel de 2 laatste soorten tot 2 geslachten rekent, luidt de naam: + *Lycosolanum tubingense* = *Lycopersicon esculentum* + *Solanum nigrum*.

c). Wanneer de samenstellende delen tot hetzelfde geslacht behoren, bestaat de naam uit de geslachtsnaam gevolgd door het teken + en een soortnaam.

Voorbeeld: Syringa + *correlata* = *Syringa* × *chinensis* + *vulgaris*.

d). Indien de 2 samenstellende delen op meer wijzen hun chimaeren kunnen vormen, zodat morfologisch verschillende vormen ontstaan, kunnen deze vormen, *mixomorphen* genaamd (afgekort als *mx.*) als cultivars benaamd worden, waarbij de afkorting *mx.* vóór de cultivar-naam kan worden geplaatst.

Voorbeelden: + Crataegomespilus dardarii mx. 'Jules d'Asnières'; *Solanum* + *tubingense mx.* 'Koelreuterianum'.

Art. C. 33. Indien het gewenst is aan te geven, tot welke soorten of cultivars de onderdelen van geënte planten behoren, is het aan te bevelen de naam van de ent (die tot de cultivar behoort) te laten volgen door de naam van de onderstam, gescheiden door een schuine streep.

Voorbeelden: Appel 'Jonathan'/'Doucin'; *Roos* 'Betty Uprichard'/'*Rosa multiflora*; *Syringa vulgaris* 'Decaisne'/'*Ligustrum ovalifolium*; *Viburnum carlesii*/'*V. lantana*.

N.B. Indien men te doen heeft met méér onderdelen, wordt dezelfde opeenvolging toegepast. De schuine streep is gelijkwaardig aan de woorden „geënt op”.

HOOFDSTUK L

Wijzigingen van dit reglement

Art. C. 34. Dit Internationale Reglement voor de Benaming van Gekweekte Planten kan alleen herzien worden door een Internationaal Tuinbouwcongres; de voorstellen tot wijziging, die door iedereen kunnen worden ingediend, moeten deel uitmaken van de agenda van een vergadering van deskundigen, die officieel bijeenkomen tijdens dat congres, waarbij afgevaardigden van de sectie Nomenclatuur van het Internationaal Botanisch Congres zijn uitgenodigd. Wijzigingen, die tijdens een congres zijn aangenomen, behoeven de sanctie van een volgend congres.

Samenvatting

In het kort hebben zij, die te maken hebben met het geven van namen aan nieuwe cultuurvariëteiten, zich te houden aan de volgende bepalingen.

1. De cultivarnaam moet gesteld zijn in een levende taal, die Romeinse letters gebruikt.
2. De naam moet met een hoofdletter beginnen en bij voorkeur tussen enkelvoudige aanhalingstekens geplaatst worden.
3. Voor andere landen mag de naam vertaald worden of in latijnse letters worden omgezet; bij wijze van uitzondering mag de naam ook veranderd worden (handelssynoniemen); het gebruik van handelssynoniemen dient echter zoveel mogelijk vermeden te worden.
4. De naam kan verbonden worden met een wetenschappelijke soortnaam alsmede met een naam in een moderne taal.
5. Binnen hetzelfde geslacht mag één bepaalde cultivarnaam maar éénmaal worden gebruikt.
6. De naam mag uit niet meer dan twee woorden bestaan en moet onderscheidend zijn.
7. Het woord 'variëteit' mag geen deel uitmaken van de naam.
8. Namen, die verwarring kunnen geven, mogen binnen één geslacht niet worden gebruikt.
9. Adresaanwijzigingen, namen van landen of staten, overdrijvingen, lidwoorden, afkortingen en cijfers moeten worden vermeden.
10. Een wetenschappelijke of een volksnaam van een geslacht mag niet als cultivarnaam worden gebruikt.
11. Namen van politiek opvallende persoonlijkheden, alsmede bijzonder lange woorden dienen te worden vermeden.
12. Namen van sports moeten, indien mogelijk, verband houden met de naam van de ouders.
13. Cultuurvariëteiten, die vroeger met een latijnse naam werden aangeduid behoeven niet van naam te veranderen; het is gewenst deze latijnse cultivarnaam tussen enkelvoudige aanhalingstekens te plaatsen.

INDEX

	Art.
Adresaanduiding	23b
Allopolyploiden	31
Apomicten	29f
Beginpunten van benaming	5, 12
Convarieteit	4, 29b
Cultivar	3
Cultuurvarieteit	3
Cijfers	23e
Entchimaeren	32
Enthybriden	32
Fantasienamen	15
Formules voor hybriden	24, 25, 26
Geënte planten	33
Geldige publicatie	8, 25, 26
Grex (bij orchideeën)	25c, 25d
Grexybrida	29a
Groepen en hun aanduidingen	3, 4
Handelssynoniemen	13
Hybridegeslacht	3, 26, H.3
Hybriden	24, 25, 26
Hybriden van ondergeslachten en secties	26, H.3
Internationaal Register	5, 12
Juiste naam	6
Kloon	31c
Knopmutanten	27
Lange namen	231, 28
Lange namen	231, 28
Latijnse beschrijving	25g
Lijn	29c
Lijnhybride	29d
Mixomorph	32
Nothomorph	26, H.5
Onwettige namen	6
Opstelling van namen	15, 21, 22, 23
Polyploiden	30, 31
Prioriteit	6, 12
Registratie	5, 8
Speciale gevallen	29, 33
Taxon	26, H.1
Toestemming voor de naamgeving	5, 23e
Transliteratie	13, 14
Varieteit	3, 22
Verbeterde selecties	28
Vertaling	13, 14
Wettige naam	6
Wijziging van het reglement	34

MEDEDELINGEN 1)

VAN HET INSTITUUT VOOR DE VEREDELING VAN TUINBOUWGEWASSEN

1. Hubbeling, N. Vatbaarheid van stamslabonenrassen voor ziekten, welke met het zaai-zaad overgaan. 2e druk. Maart 1946	f 0.10
2. Banga, O. Onderzoek naar de cultuurwaarde van enige nieuwe tuinbonenrassen. September 1945	Uitverk. f 0.50
3. Banga, O. Sluitkoolproblemen in Amerika. September 1946	f 0.50
4. Algemene Veredelingsdagen 1946. Verslag van voordrachten en discussies. Maart 1947	f 0.50
5. Banga, O. Rassenkeuze en rassenveredeling bij groentegewassen in Oostenrijk. November 1947	Uitverk. f 0.25
6. Banga, O. Krotenstudies. Nov./Dec. 1947	f 0.25
I. Invloed van de zaaitijd op de productiviteit van de kroten.	
II. Invloed van de zaaitijd op de loofontwikkeling van kroten.	
7. Banga, O. De veredeling van de aardbei in de V. S. van Amerika. December 1947	f 0.60
8. Algemene Veredelingsdagen 1947. Verslag van voordrachten en discussies. Juli 1948	f 1.15
9. Banga, O. De veredeling van tuinbouwgewassen in de V. S. van Amerika. Juli 1948	Uitverk. f 0.25
10. Banga, O. Krotenstudies. November 1948	f 0.25
III. Vernalisatie en devernalisatie van bieten.	
IV. Verschillen in schiet-neiging bij verschillende rassen en selecties van platte of ronde kroten.	
11. Algemene Veredelingsdagen 1948. Verslag van voordrachten en discussies. December 1948	f 1.05
12. Banga, O. Het kweken van nieuwe vruchtboomonderstammen in Engeland. Maart 1949	f 0.20
13. Banga, O. en Hester G. Kronenberg. Teelt en veredeling van aardbeien in België. Juni 1949	f 0.20
14. Banga, O. Krotenstudies. Juli 1949	f 0.50
V. De inwendige vleeskleur van kroten. Haar beoordeling bij rassenvergelijking en selectiewerk.	
15. Andeweg, J. M. Veredelingsdoelzinnen en -resultaten bij de tomaat. September 1949	f 0.20
16. Hubbeling, N. Veredelingsdoelzinnen bij slabonen. September 1949	f 0.20
17. Algemene Veredelingsdagen 1949. Verslag van voordrachten en discussies. Mei 1950	f 1.40
18. Zeventien korte artikelen voor boomkwekers. Juni 1950	Uitverk. f 1.50
19. Banga, O. Krotenstudies. September 1950	f 1.50
VI. De invloed van het loof op de groeisnelheid van de knol.	
VII. Classificatie van platte en ronde kroten naar knoindex, niveau van loofprestatie en groeisnelheid.	
20. Andeweg, J. M. en M. Keuls. Praktijkproeven tomaten 1948—1949. October 1950.	f 0.75
21. Banga, O. Krotenstudies. November 1950. VIII. Veredelingsmethodiek bij de rode biet	f 0.25
22. Kronenberg, H. G. Teelt en veredeling van fruitgewassen in Zwitserland. December 1950	f 0.25
23. Banga, O. en J. Sneep. Veredeling van tuinbouwgewassen in Denemarken. December 1950	f 0.25
24. Floor, J. Het enten van noten. Januari 1951	f 0.35
25. Floor, J. De vermeerdering van onderstammen voor fruitgewassen. Augustus 1951	f 0.75
26. Banga, O. Bescherming van kwekerseigendom. September 1951	f 0.40
27. Sneep, J. Selectie op het juiste tijdstip. September 1951	f 0.35
28. Floor, J. Onderstammenonderzoek. September 1951	f 0.40
29. Gerritsen, C. J. Walnutenteelt. September 1951	f 0.35
30. Kronenberg, H. G. (I.V.T.) en H. J. de Fluiter (I.P.O.). Resistentie van frambozen tegen de grote frambozenluis <i>Amphorophora rubi</i> Kalt. October 1951	f 0.40
31. Sneep, J. De betekenis van de andromonoecische planten voor de veredeling van	
32. Algemene Veredelingsdagen 1951. Verslag van voordrachten en discussies. Maart 1952	f 2.50
Asparagus officinalis L. November 1951	f 0.35
33. Banga, O. Protection of the breeder's work. April 1952	f 0.45
34. Sonnaville, P. de. De mirabelleteelt. April 1952	f 0.40
35. Kronenberg, Hester G. Nieuwe aardbeirassen in West-Europa. Juni 1952	f 0.35
36. Hofstra, E. en M. Keuls. Onderzoek naar de opbrengst van nicotine van <i>Nicotiana rustica</i> L. over de jaren 1949—1950. Juli 1952	f 1.25
37. Banga, O. en M. Keuls. Praktijkproeven wortelen Amsterdamse Bak 1949—1950. Juli 1952	f 1.25
38. Banga, O. en M. Keuls. Praktijkproeven zomerwortelen 1949—1950. Juli 1952	f 0.80
39. Kronenberg, H. G. Veredelingswerk met de aardbei op het I.V.T. October 1952	f 0.50
40. Floor, J. Proeven met vermeerdering door entekken. October 1952	f 1.25
41. Banga, O. Some factors in the growth rate of red garden beets. November 1952	f 0.45
42. Sneep, J. Praktijkproeven met Westlandse Boerenkool 1949—1950 en 1950—1951. December 1952	f 1.—
43. Een bos enthoutjes. Januari 1953	f 1.35
44. Banga, O. Praktijkproeven met Ronde Rode Radijs 1951—1952. Februari 1953	f 0.65
45. Gerritsen, C. J. De rassenkeuze bij de Walnut. Maart 1953	f 1.15
46. Kronenberg, H. G. De veredeling van Klein-Fruit in de Ver. Staten van Amerika	f 0.65
47. Banga, O. en M. Keuls. Praktijkproeven met Berlikumer Wortel 1949. April 1953	f 0.65
48. Gerritsen, C. J. Welke kersen moeten we planten. April 1953	f 0.45
49. Banga O., M. Keuls en M. Wattel. Praktijkproeven met Flakkeese Winterwortel 1950—1951. Mei 1953	f 0.90
50. Algemene Veredelingsdagen 1952. Verslag van voordrachten en discussies. Juni 1953	f 1.50
51. Sneep, J. Praktijkproeven met Spitskool 1949—1950 en 1950—1951. Juli 1953	f 0.65
52. Boom, B. K. Internationaal reglement voor de naamgeving van gekweekte planten	f 0.75